

Pár střípků vzpomínek...

Rudolf Battěk

V červnu 1991 jsem se s ním konečně osobně seznámila. Volala mi kamarádka Lída z parlamentu, že předseda Sněmovny lidu Rudolf Battěk přišel o sekretářku ing. XY, a že urychleně hledá náhradu, a že se mu zmínila o mně. Poradce pana ing. Battěka, ing. Antonín Bělohoubek, se prý mé kamarádce, která pracovala pro Jana Sokola, pro jistotu optal: „*Nebyla ta vaše kamarádka nikdy ve Straně?*“ A Lída prý zvolala: „*Ona má stejné obavy o Vás, ona ještě nikdy neměla šéfa komunistu!*“

Vypravila jsem se tedy do parlamentu k předsedovi Sněmovny lidu, ing. Rudolfu Battěkovi. Pozval mě na krátký pohovor, který proběhl velmi rychle:

„*Řekněte mi Vaše tři záporné vlastnosti.*“

Podívala jsem se do tváře muže, o kterém jsem už tolik slyšela a vážně odpověděla:

„*Strašně ráda jím, usmívám se, když hovořím s nadřízenými, a – nejsem patolízal!*“

„*Jste přijata,*“ ukončil pohovor předseda SL FS a podal mi pravici.

A já, stará bojovnice, jsem se ale chtěla něco zeptat a tak jsem mu řekla, co mě páliło: „*Mně na Vás vadí, že jste sociální demokrat. Náš rodinný přítel konzul Vladimír Znojenský vždycky říkal, že sociální demokraté skončí u komunistů.*“

Pan Battěk se velkoryse usmál a řekl: „*Já Vám to vysvětlím. Hlavně nastupte co nejdříve, nejráději zítra.*“

Projevila jsem obavu, že mě hned tak z Klementina po dvaceti letech nepustí.

„*Já tam zavolám a ujistím je, že je to ve státním zájmu.*“

Vyděsil mě. „*Prosím, jen to ne, zase bych měla průšvih,*“ poprosila jsem ho. Pustili mě do týdne...

***

A propos... průšvih....

Někdy v roce 1981 se k nám do kanceláře v Klementinu přihrnula s. nadřízená mé nadřízené a prohlásila, že letos půjdeme na 1. máj všichni, i paní Bezděková, děla výhružně. „*Já nepůjdu, odříkla jsem mírumilovně. Mám malé děti.*“ – Tak je vezmete s sebou – „*To nejde, posírají se,*“ řekla jsem lakonicky. – A ponese te transparent! – vyhrožovala mně, která nikdy na 1. máji nebyla. Ujistila jsem ji, že opravdu nepůjdu. Rozzuřila se a přinesla papír, kde nalevo se budou podepisovat ti, co přijdou a napravo ti, co nepřijdou. V pravém sloupci jsem se podepsala sama. Z celé té mizérie o pracovní sobotě jsem se nakonec znechuceně zvedla a koupila jsem si ve Femině plavky. Potkala mě dr. Neradová, má bývalá profesorka z fakulty, která taky sloužila v Klementinu, a radostně mi říkala: „*Olgo, Vy máte zase průser!*“ Nicméně, celá věc měla nečekaný závěr. Tentokrát šli na 1. máj skutečně všichni (kromě mne) a moje pětaticetiletá kamarádka po deštivém 1. máji náhle otěhotněla... Považovala to i za moji zásluhu, že vzhledem ke skandální výzvě jít z existenčních důvodů do průvodu také šla. Narodila se jí krásná dcera Lucie.

***

O rok dřív jsem se chystala rozvázat pracovní poměr a pracovat v nově zřízeném Ústavu soudobých dějin, kam mě doporučoval dr. Šmahel. Byla jsem kdysi své kamarádce za svědku, když si ho brala. Konečně se domluvila rychlá schůzka s dr. Prečanem, šéfem ústavu. Pohovor nedopadl. Začalo to tím, že se mě dr. Prečan zeptal, jestli znám jeho knihu o Chartě. Přikývla jsem. „*Když ale budete dělat nové vydání, opravte tam prosím jméno mého kamaráda – Aleš Bezina na Březina. Byl to první zavřený chartista a pak emigroval do Kanady. Když ho na 2,5 roku zavřeli a mně se právě narodil syn, tak jsem mu napsala do vězení, jestli bych ho mohla udělat kmotrem.*“ Dr. Prečan byl zdrcen, že tam je chyba, a jak jsme mluvili, tak mě náhle upozornil, jestli vím, že byl taky ve Straně.

„*To jsem si dávno zjistila,*“ pronesla jsem pobaveně, vřdyť psal i Husákoví knihu o SNP (Slovenském národním povstání). Dr. Prečan mě ale upozornil, že se do Strany také vstupovalo, aby se jí rozvracelo, a rozesmál mě.

„*A Vy jste vstoupil před anebo po popravě JUDr. Horákové?*“ zeptala jsem se „bezelstně“.

Nebylo mi odpovězeno. Nakonec mi půjčil knihu od Eduarda Táborského,

Rudolf Battěk s autorkou vzpomínek (vlevo).

tajemníka prezidenta E. Beneše, kterou jsem zahlédla v jeho knihovně a marně sháněla v Anglii a ocenil informaci, že od něj jdu do ČNR na zakládání Společnosti Edvarda Beneše. Tak tam honem vyslal nějakého historika.

V práci věděli, že je chci opustit a když to nedopadlo a hlásila jsem se za rok do parlamentu, bylo mi mým šéfem řečeno, že jestli mě i tam nepřijmou, že už se k nim nemohu vrátit. Zato nový ředitel Klementina, kterého jsem blíže poznala ve stávkovém výboru 20. listopadu, mně na rozloučenou řekl, že je škoda, že slušní lidé odcházejí...

Prečan mě tehdy nepřijal, a to se psal červen 1990! a mému kontaktu řekl, že jsem byla drzá. Ještě jsem volala jednomu historikovi z ústavu, na jehož přednášky jsem po listopadu chodila, a ten mi sdělil: „*Všichni jsme se na Vás těšili, ale o Vás je známo, že nemůžete pracovat s bývalými komunisty. A my jsme všichni bývalí...*“

***

Lída mi doporučila přijít několikrát večer do parlamentu po práci v Klementinu a začít zpracovávat hromadu došlé pošty, že mi to vysvětlí. Stůl byl tak zavalen postou, že jsem si (jako doma, léta jsme bydleli 10 lidí na 56 m) lehla na zem a zapisovala s vyplazeným jazykem poštu do poštovní knihy, kterou jsem viděla poprvé v životě. Lída se na mě přišla v 22 hodin podívat a zhrozila se: „*Olgo, ty tak škaradeš píšeš!*“

Unaveně jsem se na ni podívala, pak na své zápisy, popadl mě vztek a rázem jsem vytrhla celou stránku.

„*Ježíšmarja, Olgo, to se nesmí, to je úřední kniha,*“ zaúpěla Lída, tak jsem ještě honem vytrhla vzadu stranu v protisměru, a odnesla si obě strany domů. Pak jsem zápisy konala tiskacím písmem a Lída byla jakž takž spokojena.

Nastoupila jsem v půli června. Nikdo mně nic nepředal, nic nevysvětlil, nechali to na mé inteligenci. Psát a číst jsem uměla a na počítači jsem se rychle naučila – T602. Jen někdy docházelo k situacím, kdy Battěk chtěl, aby adresa na dopise byla vpravo a vedoucí sekretariátu JUDr. Jungwiert aby byla vlevo. Netušila jsem, kdo má pravdu, tak jsem ji napsala doprostřed. Jednou to už Battěk nemohl vydržet a suše řekl: „*Nemusíte to psát. Já umím psát na stroji, já si to doma napíšu sám.*“ To mě hrozně vzalo.

***

Jednoho dne přišla do sekretariátu žádost o uvolnění k cestě do Afriky nebo kam – v době konání schůze Poslanecké sněmovny. Psal ji poslanec Sněmovny lidu Waltr Komárek. Protože se v té době konalo důležité hlasování, předseda SL cestu nepovolil. „*Z důvodů výskytů lvů se nedoporučuje,*“ napsal Battěk vlastní rukou na žádost.

***

O existenci jednacího řádu Federálního shromáždění a Sněmovny lidu jsem neměla ponětí, a tak jsem pečlivě ukládala došlé interpelace do skříně, kde jich byla už celá hromada. Dva dny před parlamentní schůzí mně zavolala jízlivá pracovnice hlavního sekretariátu, žena estébáka, že jsem jako vysokoškolačka selhala, že jsem jí neodevzdávala interpelace a že bude průšvih, že to ministři již dávno měli mít a že mě vyhodí. Ing. Bělohoubek se tenkrát rozlítal a řekl, že vyhodí ji. Že když si všimla, že jí to nepředávám, že se měla včas ohlásit. Naštěstí při té letní schůzi k interpelacím vůbec nedošlo.

Když už jsem ve Sněmovně lidu pracovala skoro měsíc, přišel si pro mne šéf personálního oddělení a řekl, abych šla s ním, že dosud nemám dostatečně vyplněné papíry. Myslím, že si velmi vážil Battěka a tak jsme u něho chvíli pohovořili. Vyprávěl mi o svém nekomunistickém mládí a jak všichni okolo vstupovali do Strany. Pokyvovala jsem hlavou, když on náhle řekl. „V roce 1956 jsem vstoupil do Strany.“ Strnula jsem: „Po maďarských událostech?“ Zvedl se, že něco má, že už musí jít. Vyplněné papíry jsem mu pak poslala interní poštou.

***

Někdy jsem přistoupila do výtahu k Alexandru Dubčekovi, předsedovi FS. Hezky se usmál a ujistil mě, že řídit bude on. Jeho pracovna byla na stejném patře jako naše, takže potkávat hvězdu roku 1968 bylo na denním pořádku. Battěk neměl ve svém sekretariátu žádný alkohol, tak jsem musela několikrát jít loudit k Dubečkům, když náš host nechtěl ani kávu ani čaj, ale štamprli. Nakonec jsem z našeho rozpočtu nakoupila zásobu drinků.

I na Dubčeka mám starou vzpomínku. Když jsem se v roce 1969 vrátila po ročním pobytu z Anglie, přijeli za námi naši angličtí přátelé a všichni jsme jeli na Slovensko, do Donoval. Reggie, starý farář, bývalý námořník, byl na Slovensku značně nervózní a pořád z okna vlaku hlídal, abychom nepřejeli do SSSR. Tehdy se tátovi přihlásil kamarád ze SNP a řekl mi, že A. Dubček je právě nedaleko a že by tátu rád poznal. Táta nás vzal s sebou, a tak jsme se s A. Dubčkem osobně seznámili. Stál za křovím jen v plavkách a moc mu to slušelo. Mary, dcera našich přátel, pak pořád říkala: „**To mi nikdo neuvěří, že jsem mluvila s Man Number One!**“

***

Stalo se, že přišla k Battěkovi nějaká desetičetná čínská nebo japonská delegace a Battěk u mne v rychlosti objednal deset káv. Tak jsem uvařila turky (!), vysázela je na ták a vpotácela se do pracovny pana předsedy. Všechny jsem trochu rozlila. Battěk zuřil. To poznám. Číňané či Japonci se zdvořile ukláněli, ale já věděla, že je zle. Ale nevěděla jsem, že při takových příležitostech se povolává číšník v livresi s vozíkem atd. Delegace odešla a Battěk se na mne utrl. Pobledla jsem a podívala jsem se mu zpřímá do očí. „**Když mně se třesou ruce...**“

„**Ukažte,**“ řekl Battěk mezi zuby. Ukázala. Strašně se roztrásl. Uznal to.

***

Battěk mně časem vytkl, že chodím do parlamentu až po něm a že by bylo vhodné, abych když ráno přijde do práce, už seděla za stolem. Příští den jsem přišla tedy dříve, odemkla kancelář a zamkla za sebou a rozložila si věci na stole. Za chvíli přišel očekávaný Rudolf Battěk. Strčil klíč do zámku, odemkl a pomalu vešel. Když mě uviděl, trhl sebou, jak se lekl. Vyhrála jsem.

Na apríla jsem se vplížila do své kanceláře a zatelefonovala Battěkovu přes státní linku: „**Jsem nemocná, není mi dobře, nepřijdu.**“

„**Co je Vám,**“ lekl se Battěk, ale já položila sluchátko a zaklepala jsem na jeho dveře. Měl ohromnou radost, že na to nebude sám.

***

Každý den po obědě, pokud to šlo, si pan Battěk na chvíli zdřímil. Zakázal, aby ho kdokoliv rušil. Respektovala jsem jeho přání a pracovala pokud možno v tichosti. Když ke mně do kanceláře jednoho dne vstoupil pan poslanec Lis a ptal se po Rudovi, tak rychle pochopil, že tam je a že nechce být rušen. „**Jdu tam,**“ řekl a přes mé protesty pevně zaklepal, vzal za kliku a vešel. Ztuhla jsem nelibostí, ale najednou se vyřítil Battěk a šel po mně. Ustupovala jsem k oknu a tam jsem bezmocně zůstala stát. Lisovi jsem se však později pomstila. Zahlédla jsem ho na chodbě parlamentu, a tak jsem ho dohnala a za zády řekla tichým hlasem. „**Neotácejte se, máte šíleně roztrhlé kalhoty.**“ Prudce se otočil a já vykřikla April. Honil mě pak po chodbách, ale nedohonil.

***

Když pan Battěk a E. Lánský dělali kampaň pro Demokraté 92 proti rozdělení státu, potřebovali stovky pozvánek na jejich setkání. Pan Battěk potřeboval namnožit asi tisíc svých fotek. Kontaktoval jednoho známého

fotografa a ten mu to přislíbil, 5 Kč za kus. Zdálo se nám to hodně. Tak cestou za oním fotografem jsem se stavila v jiném časopise a tam jsem získala fotografku, která to udělala za 1 Kč za kus. Měli jsme z toho oba radost. Ale když jsem pak sepsala dlouhatánský článek o Battěkovi, Outsider, použila jsem fotku předsedy SL v jogínské poloze. Fotil kdysi onen fotograf „za 5 Kčs“ a já mu tenkrát nesla kafe a když jsem viděla R. Battěka, jak sedí na svém pracovním stole do pasu nahý, tak jsem kafe vylila. Nakonec Outsider vyšel ve fotografově časopise, ale mé autorství „přikryla“ pro jistotu svým jménem kamarádka, aby mi to ten fotograf nezkažil. Battěk to tenkrát autorizoval.

Pozvánky se naxerovovaly, ale bylo třeba je poskládat. Tehdy jsem sehnala sekretářky jiných politických stran a někdy i jejich šéfy a všechny si ochotně sedly u velkého stolu u xeroxu a za hodinu to bylo složené.

***

V parlamentě se pracovalo až do noci, když to bylo potřeba. Jednou jsem však musela jít rovnou z práce na maturitní ples svého syna. Blížila se 19. hodina a sněmovna běžela na plné pecky. Probíral se lustrační zákon, který podepsal místopředseda parlamentu FS Rudolf Battěk, neboť A. Dubček a druhý místopředseda Z. Jičínský odmítli konat svou povinnost.

Večer jsem běžela kolem sněmovny k východu, když mě dohnala jedna kolegyně a řekla: „**Pan Battěk chce s Vámi mluvit.**“

„**Ale já jdu na ples synovi...**“ opáčila jsem nervózně, i když bych raději poslouchala paradoxní vejšplechty poslanců.

„**Ne, mám Vás přivést.**“ Vzala mi tašku a já jsem musela vlézt do sněmovny a jít k předsednickému pultu k šéfovi.

„**Olgo,**“ řekl svým tichým hlasem předseda SL, „**zavolejte ihned panu XY, že dnes nemohu přijít, že se schůze protáhla.**“

Zoufala jsem si, protože v době kdy nebyly mobily, to byl hrozně těžký úkol, úkol na dlouhé lokte. Jet do druhého patra se mi nechtělo, a tak jsem vedle sněmovny, kde byl strašný randál, z veřejného aparátu vytočila číslo XY. A on to hned vzal. To byla klika.

***

Parlament běžel na plné obrátky. Když se konala nějaká akce v 21 h večer, kterou moderoval R. Battěk, moc jsem tam chtěla jít, a tak jsem šla. Ale sedla jsem si tak, aby na mě Battěk raději neviděl. V publiku byl ukřivděný E. Mandler a celá debata byla moc zajímavá. Běžela jsem si pak nahoru pro věci, když došel sám šéf a postavil se přede mnou a pokáral mne: „**Olgo, když někde jste, kde jsem já, tak si sedněte tak,**“ vyděsil mě, „**abych na Vás viděl!**“ Prostě s Rudolfem Battěkem byla ohromná legrace a já jsem ji uměla docenit. Takového šéfa jsem nikdy neměla!

***

Ještě si vzpomínám, že si pan Battěk chystal příspěvek na konferenci v Paříži a těšil se, že se tam setká s historikem Janem Tesařem. Napsal 12 stran, bylo úterý a v pátek už to mělo vyjít přeložené do angličtiny ve sborníku. Pan Battěk mi přišel smutně říct, abych to v té Francii odvolala, že tam nepojede, že to nemá přeložené atd.

„**A Vy byste tam chtěl jet, že?**“

Smutně pokývl hlavou.

„**Tak počkejte.**“

Zavolala jsem své drahé mámě, vysvětlila co a jak a máma to do rána přeložila do angličtiny. Pak přišla do parlamentu a v noci jsme to spolu s ní odfaxovaly do Paříže. Máma byla mj. francouzštinářka, i autorka slovníku, v 50. letech průvodčí pražských tramvají se zákazem používat cizí jazyky a uměla na rozdíl ode mne mluvit dokonale francouzsky i s faxem. S panem Battěkem se pak několikrát sešla a text s ním v angličtině procvičila. Předseda sněmovny odjel...

Po nových volbách se mým novým šéfem stal Václav Benda. Na Battěka jsem ráda vzpomínala, a když jsem se dozvěděla, že na podzim odjel do USA, posílala jsem mu tam k jeho radosti denně monitory tisku parlamentu faxem, aby byl „in“.

Olga Bezděková, květen 2008

NA NÁMĚSTÍ MÍRU SE STRÍLÍ?! (1969)

Ráda bych se seznámila s příslušníky „Páté roty“, kteří v nočních hodinách dne 21. srpna 1969 přepadali pokojné chodce na rohu Americké ulice u náměstí Míru v Praze. *Té noci se na náměstí Míru střílelo.* Asi šedesát ozbrojených mužů posádky přepadových vozů Veřejné bezpečnosti (ten paradox – bezpečnosti) „tábořilo“ na rohu Americké ulice. Oděni byli lehce, aby se mohli snadněji pohybovat, s helmou na hlavě tolik připomínající nacistické vojáky. Byli vyzbrojeni pistolemi, obušky a samopaly a čas od času rozhazovali trubičky se slzným plynem. Naopak, chodci nebyli ozbrojeni vůbec, vlastnili jen to své tělo, do kterého se dalo tak bušit.

Nebylo náhodné, že „příslušníci“ přepadali jen osamělé chodce mladších ročníků, tak mezi 15–30 lety. Vrhali se na ně se sadistickou vášní: Klubko opendrekovaných příslušníků mlátilo hlava nehlava do chlapce, který se opovážil v socialistickém Československu svobodně pohybovat po ulicích kolem 21–22 hodiny noci. Gestapo kdysi vyhlášovalo stanné právo – zákaz vycházení.

Často jsme se školou navštěvovali povinně kina s filmy z 2. světové války o gestapácích, o nacistech... Mohu na své svědomí potvrdit, že naši příslušníci VB se jim plně vyrovnali a předčili je v tom, že páchali zločin na vlastních lidech, lidech z Československa.

Stále před sebou vidím přepadeného mladíka, surově smýkaného nějakým tím „správcem pořádku“, jak se vytrhl z rukou zuřivého socialistického příslušníka (snad pod nemilosrdnými ranami obušku získal neuvěřitelnou mrštnost) a hnal se úprkem přes osvětlené náměstí Míru. A tu, jak to bylo ve filmech z války, kdy například vězni prchali z koncentračních táborů pronásledováni poštvanými vlčáky, se ze všech stran vyrojili příslušníci VB, kteří ráznými povely vysílali za ubohým mladíkem psy. Řvala jsem hrůzou – „*Gestapo. Gestapo!*“ Mladík letěl jako šíp přes trávníky na náměstí Míru štvaný černými vlčáky...

Nevim, jak se podařilo asi pětadvacetiletému mladíkovi odběhat domů. Kulhal té osudné noci 21. srpna 1969, pro kterou sám Alexander Dubček podepsal tzv. pendrekový zákon, Americkou ulicí a vzlykal. Jednu ruku si držel na ledvinách a druhou na obličej. Chvillemi padal a zvracel. Pak se sbíral a „šel“ dál. Brečel a vzlykal „*Ty svine!*“ Tloukli ho obušky přes ledviny jako gestapáci, vši silou, s rozmachem. Umí to skvěle! Viděla jsem ty obličejy už navečer 20. srpna 1969 na Václavském náměstí, kdy znepokojeni lidmi zdržujícími se na náměstí ve večerních hodinách, stáli připraveni zasáhnout. Občas vřazovali do davu trubičky se slzným plynem, či vyrazili vpřed jako honící psi, kteří rozdivočení štvou nějaké zvíře, vytáhli z davu kohokoli, aby ho zmlátili pro výstrahu. Ty obličejy! Ta surovost v nich!

Vše ve mně volalo **VRAŽDA!** v té noci na náměstí Míru. *PO-MOC!* Přepadli člověka a vraždí ho tady lidem před očima! Kdo by se však odvážil jít na pomoc? Neozbrojen, s holýma rukama? Kam se obrátit pro pomoc? Kdo byl tu noc ozbrojen, byl ozbrojen jen proto, aby zneškodnil ty, co nebyli ozbrojeni. Vidím stále mladíka, kterého policisté hnali před sebou jako štvanou zvěř. Ten člověk bleskurychle odemkl domovní dveře, zabouchl a v ten okamžik doběhl luzovitý příslušník VB s řevem – „*Co, my že jsme gestapo?*“ – a pažbou samopalu vyrazil skleněnou výplň domovních dveří, otevřel si a vrhnul se s dalšími příslušníky do baráku. Vrátili se s nepořízenou, nebo ho na místě zabili?

Je to přečin zpívat národní hymnu *Kde domov můj* u sochy knížete Václava 21. srpna 1969 v pravé poledne? Hymna způ-

sobila, že dav byl napaden ozbrojenou svévolnou policií, která bušila do těl nejbližších občanů a za ostatními házela slzný plyn. Policie věděla, že se dav dá na útěk, že dojde k panice, lidé se začnou tlačit, dojde k neštěstí. Došlo. K pohmoždění, pošlapání. Předem mnou upadla paní středního věku na zem, dav se přes ní valil, v cestě stálo auto, šestsetrojka, dav se přes něj i se mnou převalil, nemohla jsem dýchat, hýbat se, podléhala jsem děsu, ale silné ruce muže přede mnou mi probíjaly cestu. Držela jsem se ho křečovitě za „koženou“ bundu (? nebyl to estébák?), pak už jsem jen utíkala. Ztratila jsem před tím jednu botu, ale utíkala jsem dál, šlo o život. Zepředu na nás vystřelili ti zločinci VB slzný plyn, dostala jsem to z první ruky a pak měla zánět spojivek. Pálilo to, pálilo, ale letělo se dál Krakovskou ulicí pryč z Václaváku. Bylo to hrozné. Náhle se vedle mě objevila kamarádka, vběhly jsme spolu do nějakého baráku. Vyděšené, uřvané od slzáku, jsme v děsu běžely až k půdě, kde jsme se zhroutily na zem a za sebou jsme slyšely dupot okovaných bot. Nějak mě napadlo, že se za námi hrnou gestapáci a koho chytí, toho čeká Petschův palác. Pálily nás oči a zuby nám drkotaly rozčilením. Po delším čase, když zdánlivě všechno utichlo, opustily jsme náš „úkryt“ a šly dolů. Bály jsme se v baráku zůstat a vyšly jsme ven. Ulice byla zablokovaná vozy s vojáky, někteří vojáci stáli na ulici s prsty na spoušti samopalu. Samopal mířil na mě! Je válka, blesko mi hlavou. Podívala jsem se jednomu vojákovu do očí a zvedla jsem samovolně ruce nad hlavu... Pohnu se a zastřelí mě... Nezasřelil. Sklopil hlavu i samopal.

A co probůh si ti najmutí ozbrojenci představovali? Co ten neozbrojený dav může podniknout? S holýma rukama? Jak může klást odpor? Proč tedy policie výhružně stojí v hloučcích a provokuje? Vždy pár policistů, obušků, pistolí a samopalů... Čeho se bojíte? Nebo mají špatné svědomí a brání si ten svůj prohnitý život? Co si myslíte, že ten dav udělá? Odnese sochu sv. Václava či prostřílené Národní muzeum ze srpna 1968? Vždyť je to jasné, policie je ta, která provokuje a znemožňuje mně, normálnímu občanovi, projít 21. srpna 1969 z Krakovské ulice na Václavské náměstí. Stavějí se prostě do cesty spolu s vojáky se samopaly. Dělalí řetěz napříč ulicí. Vyvolávají nechuť a odpor, omezují osobní svobodu člověka. Při prvním výročí okupace! Copak si myslíte, že tito lidé chtějí obsadit významné budovy, jako to dělali jejich otcové v roce 1948?!

Ráda bych se seznámila s příslušníky Páté roty a nejen Páté, ale všech rot, které 21. srpna a 22. srpna 1969 okupovaly některá území Prahy. Chtěla bych s nimi porozprávět, poznat, co to je za lidi, dozvědět se, jaké měli mládí, jak dalece jsou vzdělaní, poznat, zda jsou to lidé normální nebo psychopati, lidé, kteří zneužívají své postavení, do kterého žádný slušný člověk nevstoupí... Pomoci jim zjistit, odkud pramení ta nenávisť, dozvědět se pravdu, dostali-li za účast na těchto zvlčilých akcích VB mimořádné odměny. Nebo zdali je to skupina řemeslných surovců (nejeden vypadal jako bachař z kriminálu), kteří nerušeně vybíjejí své zločinecké pudy v ruce vlády, která pro svoji ochranu a pro své metody žádných slušných lidí nezíská, jen tyto mravně narušené zrůdy.

Chtěla bych se dozvědět, zda-li skutečně poslouchají v jakékoliv vládě dnes, včera, či zítra, v každé vládě, která jich potřebuje, rozkazů, které jsou schopni bez mrknutí oka plnit. Bít. Mlátit. Zmrzačit. Ukopat. Zavraždit...

Olga Rejtharová-Bezděková